

120 години от рождението на акад. г-р Иван Буреш

Петър БЕРОН

На 27 декември 1885 г. в София, в семейството на чеха цинкограф Йосиф Буреш се ражда бъдещият голям български зоолог и дългогодишен директор на Природонаучния музей в София Иван Буреш. От тази вълнуваща година (преди по-малко от 4 месеца е станало Съединението!) ни делят вече 120 години и това беше добър повод да си спомним за нашия учител, за първостроителя на българската зоология. Защото едва с неуморната организаторска работа на човека с египетския скарабей на вратовръзката можа да се изгради музей на европейско ниво, да се публикуват 16 великолепни тома от неговите Известия, да се започне системното проучване на пещерите у нас, да се напишат такива солидни монографии за земноводните и влечугите, за пеперудите, скакалците и много други групи животни. Ще припомним само, че г-р Буреш (академик от 1929 г.) е бил директор на Царския естествоисторически музей (сега Национален природонаучен музей при БАН) от 1914 до 1947 г. и на Института по зоология при БАН от 1947 до 1959 г. Той е бил в основата на създаването на няколко природонаучни дружества, на Пещерното дружество, на Орнитоцентралата и на богатата научна библиотека. Неговите трудове са оставили трайна следа в българското природознание, а майсторското му перо създаде живи портрети на хората, които бяха в основата му.

Да почетат паметта на големия учен и да разкажат на по-младите за него на 22 март 2006 г. в Големия салон на БАН се бяха събрали естественици от няколко поколения. П. Берон направи преглед на живота и дейността на акад. Буреш и разказа спомени. Алекси Попов увлекателно разказа за дейността на неговия гряд за изграждане на Природонаучния музей. За приноса на г-р Буреш към ентомологията разказа Здравко Хубенов, към херпетологията – Владимир Бешков, към ботаниката – Стефан Станев. Спомени разказа и доайнът на нашата ентомология Михаил Йосифов.

Няколко събития ознаменуваха тържеството. Беше съобщено, че с решение № 100/09.02.2006 г. Столичният общински съвет наименува една от улиците на Лозенец с името на видния учен. С новоучредената награда “Академик Иван Буреш” бяха наградени Алекси Попов, Петър Берон, Красимир Кумански и Стефан Станев. Беше открита и изложба за живота и делото на човека, чието име носят повече от сто вида животни и от когото се учим и до днес.

Времето си минава, един по един си отиват тези, които имахме привилегията да се докоснем до голямата личност, до бележития природоизпитател и организатор г-р Иван Буреш. Следващите поколения, които не могат да се представят наука без компютър и Интернет, с почуда ще разглеждат снимките от Искреиската пещера. В лодка посред пещерните води се вижда човек с вратовръзка и мека шапка. Така се изследва и Стралджанското блато, и пустините на Горен Египет. Ама че чудаци! За щастие, на нас не ни се налага да започваме музей отначало, нито за всяка по-стара книга да дирим чужбината. Други отгадоха десетилетия труд, за да имаме с какво да се гордеем, какво да показваме и какво да надстрояваме. Паметта на големия зоолог и забележителен човек ще остане навеки.